

LUNDS
UNIVERSITET

BESLUT

Diarienummer V 2021/3473

Datum 2022-01-13

Justitiedepartementet

Rektor

Yttrande över promemorian Tydligare regler om underrättelseskyldighet när barn som misstänks för brott frihetsberövas

Ert dnr Ju2021/04123

Lunds universitet har anmodats att ge synpunkter på rubricerad promemoria. Juridiska fakulteten och Samhällsvetenskapliga fakulteten har inkommit med synpunkter.

Promemorians lagförslag och dess bakgrund

I promemorian lämnas förslag till lagändringar som syftar till att förtydliga reglerna om underrättelseskyldighet när barn som misstänks för brott frihetsberövas. Promemorian är framtagen mot bakgrund av att Europeiska kommissionen i en formell underrättelse till regeringen har ifrågasatt Sveriges genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU av den 22 oktober 2013 om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet (försvarardirektivet).

Lunds universitet ansluter sig till promemorians bedömning att gällande rätt på området – trots regeringens påstående i sitt svar till Kommissionen att det rättsliga ”resultatet” är tillfredställande – inte är tillräckligt otvetydig för att garantera de materiella rättigheter för frihetsberövade barn som åsyftats i rådets direktiv 2013/48/EU. Av

försvardirektivet följer en förpliktelse för medlemsstaterna att se till att misstänkta och tilltalade som är frihetsberövade har rätt att få en person som de har utsett underrättad om deras frihetsberövande. Underrättelsen ska göras utan onödigt dröjsmål (artikel 5.1). Om den misstänkta eller tilltalade är ett barn ska vårdnadshavaren så snart som möjligt underrättas om frihetsberövandet och skälen till detta, såvida det inte strider mot barnets bästa. I så fall ska en annan lämplig vuxen person underrättas (artikel 5.2).

Det är universitetets bedömning att promemorians förslag till förändringar i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare stärker och förtydligar en av det frihetsberövade barnets centrala rättigheter på ett sätt som bättre överensstämmer med rådets direktiv 2013/48/EU än vad nu gällande rätt gör. Ett starkt rättsligt skydd för barn är av synnerlig betydelse, inte minst i en tid som nu, då kriminalpolitiken tillsynes i allt större utsträckning tror sig kunna bekämpa brottslighet just genom att i allt större utsträckning utöva statlig repression mot barn.

Universitetet vill från det sociala arbetets perspektiv understryka vikten av att säkerställa att barn som frihetsberövas i samband med misstänkt brottslighet får stöd av vuxna personer i dess närhet som de har förtroende för och som kan bidra till en väg bort från brottsliga handlingar. Att säkerställa att rättstillämpningen inte blir för snäv och att den aktuella vuxna personen inte behöver vara kopplad till vårdnadsfunktionen bidrar till att vidga skyddsnetet runt det aktuella barnet. Att förtydliga skyldigheten att involvera vuxna som det brottsmisstänka barnet har förtroende för och att det sker utifrån barnets bästa är ett kraftfullt sätt att stärka regelefterlevnad i samhället genom att främja tillit till rättssystemet.

Sammanfattningsvis har universitetet ingen invändning mot promemorians förslag till lagändring.

Beslut

Beslut att avge detta yttrande har fattats av undertecknad rektor i närvaro av stf förvaltningschef Torun Forslid efter hörande av representant för Lunds universitet studentkårer och efter föredragning av utredare Magnus Gudmundsson, Universitetsledningens stab.

Erik Renström